

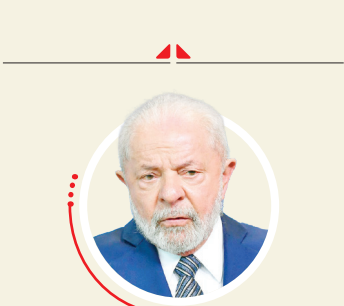
اسرائیل منطقه را به آتش می کشد

ریاست جمهوری ترکیه اعلام کرد که رجب طیب اردوغان، رئیس جمهور ترکیه در تماس تلفنی با احمدالشرع، رئیس جمهور موقت سوریه درباره تحولات اخیر در پی حملات اسرائیل به سوریه گفت‌وگو کرد و این حملات را «غیرقابل قبول» و «تهدیدی برای امنیت کل منطقه» خواند. طبق این گزارش، اردوغان همچنین بر تداوم حمایت ترکیه از مردم سوریه تأکید کرد و از توافق آتش بس با دروزی‌ها در سوریه استقبال کرد. استان سویدا در جنوب سوریه که عمدتاً جمعیتی از طایفه دروزی را در خود جای داده، از روز یکشنبه صحنه درگیری‌های شدید میان عشایر عرب و دروزیان بود. رئیس جمهور ترکیه گفت: «می‌خواهم یک بار دیگر، با صدای بلند و واضح تأکید کنم که اسرائیل یک دولت تروریستی است که قانون یا قاعده‌ای را به رسمیت نمی‌شناسد، هیچ اصولی ندارد و گستاخ و قلدرمآب است.»

تصویت تحریم‌های بیشتر علیه روسیه

هجدهمین بسته تحریم‌های اتحادیه اروپا علیه مسکو در حالی تصویب شد که اورسولا فون درلاین، رئیس کمیسیون اروپا، هدف این تحریم‌ها را ضربه‌زدن به قلب ماشین جنگی روسیه اعلام کرد. این تحریم‌ها شامل ممنوعیت معامله با ۲۲ بانک روسی، صندوق سرمایه‌گذاری مستقیم روسیه و شرکت‌های زیرمجموعه آن و استفاده مستقیم یا غیرمستقیم از خطوط لوله زیردریایی نورد استریم است. افزون بر این، اتحادیه اروپا سقف قیمتی ۶۰ دلاری برای هر بشکه نفت خام روسیه را به یک مکانیزم پویا تبدیل می‌کند که همواره ۱۵ درصد پایین‌تر از متوسط قیمت بازار باقی می‌ماند. اورسولا فون درلاین، رئیس کمیسیون اروپا طی پیامی در شبکه ایکس، ضمن استقبال از تصویب بسته هجدهم تحریم‌ها علیه مسکو، گفت: «با هدف قرار دادن بخش‌های بانکی، انرژی و صنایع نظامی روسیه و اعمال سقف جدید برای قیمت نفت، مابه قلب ماشین جنگی روسیه ضربه می‌زنیم.»

ترامپ امپراتور جهان نیست

لولا داد سیلوا رئیس جمهور برزیل رویکرد ترامپ در اعمال تعرفه علیه کالاهای برزیلی را به باد انتقاد گرفت و تأکید کرد که ترامپ فقط رئیس جمهور آمریکاست نه بیشتر. رئیس جمهور برزیل، با لحنی قاطع به تصمیم دونالد ترامپ برای اعمال تعرفه ۵۰ درصدی بر واردات کالاهای برزیلی واکنش نشان داد و تأکید کرد که کشورش آماده پاسخ دادن به این اقدام است. در گفت‌وگویی با شبکه CNN، دادسیلوا اعلام کرد که از محتوای تهدید ترامپ و نحوه اعلام آن شوکه شده است چراکه ترامپ این تصمیم را نه از مسیر دیپلماتیک، بلکه با انتشار نامه‌ای در شبکه اجتماعی خود اعلام کرده است. دادسیلوا گفت: «وقتی نامه را خواندم، فکر کردم یک خبر جعلی است. چنین چیزی کاملاً خارج از هر گونه پروتکل و آداب روابط بین دو رئیس دولت است.» او با انتقاد شدید از لحن رئیس جمهور آمریکا افزود: «ما نمی‌توانیم اجازه دهیم که آقای ترامپ فراموش کند که او رئیس جمهور آمریکاست، نه امپراتور جهان.»

رویداد

مداخلات منطقه‌ای اسرائیل انتها ندارد

پس از نقض دوباره آتش بس درگیری‌ها در استان سویدا از سر گرفته شد

یاسمن طاهریان

خبرنگار گروه بین‌الملل

چند هفته‌ای است که اسرائیل مشغول مذاکرات پشت‌پرده برای رسیدن به توافقی دیپلماتیک با دولت سوریه، عمدتاً بر سر اراضی اشغالی بود که در جنگ ۱۹۶۷ میان اعراب و اسرائیل تصرف شدند اما حملاتی که هفته گذشته قلب پایتخت سوریه را هدف قرار داد نشان‌دهنده عدم شفافیت استراتژیک است. اسرائیل در روز چهارشنبه حملاتی را علیه وزارت دفاع و مناطقی در نزدیکی کاخ ریاست جمهوری انجام داد. ارتش اسرائیل همچنین به اهدافی در جنوب سوریه حمله کرد؛ جایی که مبارزه میان اقلیت مذهبی دروزی، قبیله‌های بادیه‌نشین و نیروهای امنیتی سوریه بیش از ۴ روز ادامه داشتند. به گزارش دیده‌بان حقوق بشر سوریه، بیش از ۲۵۰ نفر در استان سویدا کشته شده‌اند. روز گذشته، بار دیگر با نقض آتش‌بس درگیری‌ها در استان سویدا از سر گرفته شد. این در حالی است که وزارت کشور سوریه ارسال نیروهای دولتی به جنوب سوریه را انکار می‌کند. به گزارش نیویورک‌تایمز رسانه‌های خبری اسرائیل پشت‌سر هم پیش‌بینی‌های خوش‌بینانه‌ای را از پیمان عدم تجاوز محدود یا حتی یک توافق صلح تاریخی بین دولت یهود و جهادگرایان سابق که دسامبر گذشته کنترل دمشق را به‌دست گرفتند، ارائه می‌کنند.

حملات گستاخانه اسرائیل به نیروهای دولتی سوریه و زیرساخت‌ها به‌ویژه در دمشق ماهیت زود هنگام چنین انتظاراتی را در بستر ژئوپلیتیک سیال بر جسته کرده است. علاوه بر این نشان می‌دهد که چگونه اسرائیل که هنوز از حمله غافلگیرکننده حماس در اکتبر ۲۰۲۳ آسیب دیده اما از اقدامات اخیر خود علیه حزب‌الله لبنان و ایران دلگرم شده، حالا احتمال بیشتری دارد که برای مقابله پیشگیرانه با تهدیدات فرضی از زور استفاده کند؛ حتی اگر این کار تلاش‌های دیپلماتیک برای دستیابی به همان هدف را به حاشیه براند. اقداماتی که ایتمار رابینوویچ، مورخ اسرائیلی که رهبری مذاکرات اسرائیل با سوریه را در دهه ۱۹۹۰ برعهده داشت آنها را بسیار ناهماهنگ و برخلاف تلاش برای مذاکره توصیف می‌کند.

استفاده از زور به جای دیپلماسی

حملات اسرائیل بازتابی از دکترین نظامی پسا ۲۰۲۳ است که به گفته رابینوویچ «ترکیب عجیبی از پارانوای پسا هفتم اکتبر و حسی از قدرت پس از موفقیت در لبنان و ایران است و نتیجه آن چنین تمایلی به استفاده از زور به جای دیپلماسی است.»

به گفته یکی از مقامات ارشد آمریکایی، مداخلات اسرائیل در سوریه همزمان با پیشروی مذاکرات بین این دو، خشم برخی را در واشنگتن برانگیخته است. این مقام که به شرط ناشناس ماندن صحبت کرده، می‌گوید که دمشق برای کاهش تنش‌ها تلاش می‌کرد اما اسرائیل ظاهراً صرف نظر از هر چیزی تمایل به حمله دارد. مارکو روبیو، وزیر امور خارجه آمریکا تنش‌های میان سوریه و اسرائیل را «سوءتفاهمی» خواند و گفت که ایالات متحده به میانجی‌گری برای توافقی بین تمام طرفین درگیر کمک کرده است.

به گزارش نیویورک‌تایمز، انگیزه اصلی اقدامات اسرائیل در هفته گذشته اعزام نیروهای دولتی سوریه به جنوب غرب این کشور به‌منظور مهار جنگ بین قبایل بادیه‌نشین و اقلیت دروز سوریه بود. اگرچه بخش بزرگی از زرادخانه سوریه در زمستان گذشته و سال‌ها جنگ داخلی از بین رفته است، اما دولت سوریه توانست سربازان خود را با وانت و تانک‌های قدیمی ارسال کند.

ایمن امر دو چالش را پیش روی اسرائیلی‌ها قرار داد. اولی تهدید امنیتی در جنوب‌غرب سوریه، جایی که اسرائیل تلاش می‌کند تا از تشکیل نیروهای متخاصم جلوگیری کند. اسرائیل با نگرانی از دولت جدید سوریه، که با اسلام‌گرایان تندرو هدایت می‌شود، از دسامبر گذشته بخش‌هایی از جنوب‌غرب سوریه را به‌منظور جلوگیری از رسیدن نیروهای سوری به مرز اسرائیل اشغال کرده است. چالش دوم اسرائیل داخلی است. شیوه برخورد با دروزی‌های سوری در هفته گذشته نازامی‌هایی را میان اعضای جامعه کوچک اما بانفوذ دروزی‌ها در اسرائیل ایجاد کرد که اعتراضاتی را برگزار کردند، جاده‌ها را مسدود کردند

مستحکم و کمتر تنش‌آمیز ایجاد خواهد شد.

بلوک اقلیمی متحد در شرایط نوین منطقه‌ای در حالی‌که تجزیه ارضی و تغییر متعینی در ابعاد جغرافیای سیاسی منطقه ایجاد نمی‌کنند و به تکانه‌های تولد «دولت - ملت‌های جدید» نمی‌انجامد اما با ایجاد اقلیم‌های هویتی با حاکمیت‌های دوقلکسو و هم‌پیمان با اسرائیل به آن کشور برای کاهش تهدیدات در حاشیه مرزهایش کمک کرده و در عین حال، نقشی در معماری جدید منطقه‌ای ایفا می‌کند.

شواهدی هست که نشان می‌دهد به‌رغم بیانیه‌ها و اظهار نظرات شدید و غلیظ، نهایتاً رهبری دولت جدید سوریه و حامی اصلی آن، ترکیه که رئیس‌جمهورش، ارتباط بسیار گرمی با شخص ترامپ دارد؛ به این خواسته امنیتی اسرائیل در چارچوب سیاست‌های رئیس‌جمهور آمریکا، رضایت خواهند داد.

تنش‌های اخیر که منجر به تضعیف لایه‌های تندروی ضد دروزی، در ائتلاف حاکم بر سوریه خواهد شد می‌تواند حتی زمینه‌ساز پیوستن الشرع به پیمان ابراهیم بشود!

تحولات خاورمیانه، از مصالحه کردی/ترکی تا تحولات سوریه و... همگی بوی یک تغییر پارادایمی را می‌دهند؛ روندی که ممکن است به‌زودی، چارچوب نظری غالب برای درک مسائل منطقه را دگرگون سازد.

کشوری چون ایران، بایستی آماده باشد تا به‌رغم تطبیق منافعش با تحولات در حال ظهور بتواند «فرهنگ استراتژیک» Snyder ۱۹۷۷، خود را تطبیق دهد و اصول ملی‌اش را در برابر امواج قدرتمند دگرگونی‌ساز چنان حفظ نماید که در حاشیه تحولات و منزوی از فرصت‌های منطقه‌ای قرار نگیرد.

عدم موفقیت برای تطبیق منافع راهبردی کشور با وضعیت به شدت در حال تغییر منطقه، ممکن است ایران را با چالش‌هایی روبه‌رو کند که حتی شاید بنیادهای بقاء ملی و امنیت داخلی را نیز به مخاطره بیندازد.

برای روبه‌رو شدن با چنین شرایطی هم بازنگری در نوع حکمرانی داخلی به منظور بالا بردن پیوستگی ملی و رضایت عمومی لازم است و هم داشتن یک برنامه توسعه جامع و متناسب با پتانسیل ژئوپلیتیک کشور و هم اتخاذ یک دیپلماسی مبتکرانه و فعال به منظور جلوگیری از انزوا و حاشیه‌ای‌شدن Marginalization در منطقه‌ای که در آستانه تحول سپهری قرار گرفته است...!

